

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

**СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВЛАДИ,
БІЗНЕСУ, ГРОМАДЯН**

Монографія

За загальною редакцією

професора Г.Г. Півняка

Том 2

Дніпропетровськ
НГУ
2014

УДК 330.8:338.24:174.4

ББК 65.013

С 69

Авторський колектив:

Л.М. Алексеєнко, Н.М. Андрусєва, О.М. Ащеулова, А.В. Бардась, Ю.М. Барський, М.В. Бережна, О.Ю. Бобровська, М.І. Бублик, Т.А. Венетуліс, У.А. Волинєць, В.В. Волошецьок, І.О. Ворончак, З.І. Галушка, З.В. Герасимчук, С.О. Гєращенко, О.В. Горпинич, І. Гурняк, М.М. Данилюк, Н.М. Дєєва, Дубинський В.І., Н.В. Дьячок, О.В. Ермошкіна, Ф.О. Журавка, І.І. Зуєнок, О.П. Ігнатенко, Т.М. Качала, О.М. Кірієнко, Н.І. Кобзар, О.А. Коваленко, В.В. Ковч, А.М. Колпаковська, О.В. Комеліна, В.В. Комірна, Н.І. Констанцюк, С.І. Кострицька, О.В. Кошій, О.В. Кравченко, О.В. Крилова, В.В. Кужель, О.М. Кужман, В.В. Кузьмін, О.Є. Кузьмін, М.А. Латинія, Л.Ф. Лахіна, В.Ф. Левченко, Н.І. Литвиненко, Я.Я. Львова, О.М. Ляшенко, О.Р. Мамайкін, Т.В. Мамантова, О.А. Мельниченко, О.О. Міщан, Г.Г. Михальченко, С.Г. Нездоймінов, О.Б. Нікітіна, О.Ф. Новикова, В.Л. Осєцький, В.І. Павлов, Ю.М. Пазиніч, Л.І. Панкова, О.В. Панухник, Л.В. Пивоварчук, Ю.І. Пилипенко, Г.М. Пилипенко, О.В. Пирог, Е.В. Піралієв, О.О. Пшик-Ковальська, Л.П. Саїт, С.В. Саллі, А.М. Сингаївська, В.В. Сиройко, І.З. Сторнянська, Л.В. Тимошенко, Т.І. Ткаліч, І.Г. Філіппова, О.В. Фінагіна, О.С. Харитонов, Г.Ф. Хоружий, Е.І. Цибудьська, А.В. Чуйко, Н.М. Чуприна, В.М. Шаповал, В.Я. Швець, О. Яремчук, Н.В. Яшкіна.

Рекомендовано до видання вченою радою Державного ВНЗ «Національний гірничий університет» (протокол № 8 від 29.09.2014).

Рецензенти:

В.Д. Базилевич – д-р екон. наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, лауреат премії імені М.І. Туган-Барановського НАН України, завідувач кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки, декан економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

А.О. Задоя – д-р екон. наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри міжнародної економіки та економічної теорії, перший проректор Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля;

В.І. Кириленко – д-р екон. наук, професор, професор кафедри політичної економії факультетів управління та управління персоналом і маркетингу Державного ВНЗ «Київський національний університет імені Вадима Гетьмана».

Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян : монографія : у 2-х т. / за заг. ред. Г.Г. Півняка ; М-во освіти і науки України ; Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014. – Т. 2. – 408 с.

ISBN 978-966-350-488-9

ISBN 978-966-350-490-2

Досліджено роль держави у створенні формальних інститутів, які забезпечують розвиток ринкових відносин та зближення функцій держави і бізнесу з метою поширення ідей соціальної відповідальності. Виявлено особливості формування соціально відповідальної поведінки членів суспільства та обґрунтовано вплив громадських організацій на реалізацію принципів соціальної відповідальності бізнесу.

ISBN 978-966-350-488-9

ISBN 978-966-350-490-2

© Державний ВНЗ «НГУ», 2014

МЕХАНІЗМ НАДАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА РОБОТИ З ПУБЛІЧНИМИ ЗАПИТАМИ В ДЕРЖАВНИХ ОРГАНАХ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЯК ІНДИКАТОР ЇХ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Панушик О.В.,
д. е. н., доцент,
в.о. завідувача кафедрою економіки та фінансів,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(м. Тернопіль)

Розкрито зміст понять „відкритість” і „прозорість”. Визначено цілі, завдання та критерії забезпечення відкритості і прозорості діяльності органів державної влади для громадян. Представлено законодавче трактування понять „публічна інформація” та „запит на інформацію”. Наведено завдання підрозділів державних органів фінансового контролю в областях із забезпечення доступу до публічної інформації. Проаналізовано практику організаційного забезпечення надання публічної інформації і роботи з публічними запитами в державних органах фінансового контролю в областях та визначено її проблемні моменти. Ідентифіковано недоліки, пов'язані з розміщенням публічної інформації, обов'язковість оприлюднення якої передбачена законодавством, а також іншої інформації на підставі рішень цих органів. Систематизовано причини, з яких попри відсутність сформованої на сьогодні державними органами фінансового контролю в областях повноцінної системи обліку публічної інформації, робота з публічними запитами в цих органах проводиться. Визначено функції, які мають виконувати керівники державних органів фінансового контролю в областях в рамках вдосконалення організації надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в цих органах на засадах управління якістю. Запропоновано етапність, з якою має здійснюватись аналіз роботи органів фінансового контролю в областях за підсумками року з метою вдосконалення організації надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в цих органах в частині забезпечення їх якості. Репрезентовано етапи реалізації політики фінансового контролю, а також надання публічної інформації та роботи з публічними запитами і визначено інструменти комунікації державних органів фінансового контролю в областях з громадськістю, які можуть бути використані в рамках цих етапів.

Реалізація права на доступ до публічної інформації є одним із важливих завдань для українського громадянського суспільства. Прийняття Закону України «Про доступ до публічної інформації» [1] стало важливим кроком у сфері дотримання конституційних прав та свобод людини в Україні.

Особливістю доступу до публічної інформації є набуття органами влади більшої відкритості та прозорості для громадян, запровадження європейських стандартів у діяльність владних структур, створення передумов для кращого порозуміння влади і громадськості та їх подальшої ефективної взаємодії.

Доступ до публічної інформації як інновація, потребує часу на втілення, запровадження в діяльність органів державної влади нових процедур і технологій виконання повноважень, пов'язаних із наданням публічної інформації та роботою з публічними запитами, з урахуванням специфіки їх функціонування, що й визначає актуальність розгляду питання механізму надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в державних органах фінансового контролю як індикатора їх соціально відповідальної діяльності.

Питанням забезпечення прозорості діяльності органів влади та формування механізму надання публічної інформації громадянам присвячені праці таких науковців, як Андрійчук Т., Арістова І., Береза А., Букач В., Бухтатий О., Гастинщиков В., Дзюндзюк В., Заворотченко Т., Каменовська Л., Кормілецький О., Маматова Т., Полянський Ю. та ін.

Однак, низка моментів, пов'язаних із організаційними, процедурними, нормативними аспектами надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в органах державної влади, зокрема, державних органах фінансового контролю, залишаються ще недостатньо відпрацьованими. Це й обумовлює значимість дослідження діючого механізму надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в державних органах фінансового контролю як індикатора їх соціально відповідальної діяльності та формування напрямів його удосконалення.

Метою дослідження є аналіз діючого механізму надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в державних органах фінансового контролю як індикатора їх соціально відповідальної діяльності та формування напрямів його удосконалення.

Принципами соціальної відповідальності організацій, згідно розділу 4 Міжнародного стандарту ISO 26000:2010 «Настанова по соціальній відповідальності» [2], є:

– прозорості, згідно якого діяльність організації, і рішення, які нею приймаються, справляючи вплив на суспільство і оточуюче середовище, повинні бути прозорими;

– підзвітності, згідно якого організація повинна бути підзвітною за її вплив на суспільство, економіку та оточуюче середовище. Зокрема, підзвітність передбачає, що організація повинна нести відповідальність перед тими, хто знає впливу в результаті її діяльності, та рішень, що приймаються нею та її керівництвом.

Оскільки органи державної влади виконують функції, покладені на них державою, поняття „відкритість” і „прозорість” доцільно розглядати з позиції функціональної характеристики діяльності.

Відкритість – функціональна характеристика органів державної влади, що визначається мірою безпосередньої участі громадян у їх діяльності; виявляється у забезпеченні активного й реального впливу громадян та їхніх колективів на зміст публічно-управлінської діяльності через постановку вимог перед органами публічної влади щодо прийняття певних рішень, здійснення дій або утримання від них [3].

Прозорість – функціональна характеристика органів державної влади; визначається мірою обізнаності громадян стосовно сутнісних проявів матеріальної і процесуальної сторони їх діяльності, а також зрозумілості широкій громадськості її обумовленості, змісту і сенсу; виявляється в тому, що окремі громадяни та (або) групи людей, на які поширюється, або яких так чи інакше стосуються рішення або дії органу державної влади, мають бути якнайповніше обізнані з ними і тим, в який спосіб вони будуть здійснені [3].

Цілі, завдання і критерії забезпечення відкритості і прозорості діяльності органів державної влади для громадян відображені у табл. 1.

Статтею 1 Закону України „Про доступ до публічної інформації” [1] визначено, що публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом. Публічна інформація є відкритою, крім випадків, встановлених законом.

Інформація є публічною через те, що вона створюється, збирається, обробляється та зберігається за рахунок бюджетних коштів, необхідних для забезпечення роботи відповідного органу державної влади.

Запит на отримання інформації має чітко визначений предмет: надання публічної інформації, якою володіє або повинен володіти її розпорядник.

Запит на інформацію – це прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні (частина перша статті 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації» [1]).

Державна фінансова інспекція України (Держфінінспекція України) є центральним органом виконавчої влади, входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю.

Таблиця 1

Цілі, завдання і критерії забезпечення відкритості і прозорості діяльності органів державної влади для громадян¹

Цілі, завдання і критерії забезпечення відкритості і прозорості діяльності органів державної влади	
Цілі	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечити якісно новий рівень управління державою та суспільством; – змінити довіру до держави та її політики, яка реалізується через органи державної влади; – вдосконалити взаємодію між органами державної влади і громадянами;
Завдання	<ul style="list-style-type: none"> – підвищення якості та доступності державних послуг для громадян, спрощення процедур та скорочення адміністративних витрат; – деперсоніфікація надання адміністративних послуг громадянам з метою зменшення корупції; – підвищення якості управлінських процесів та контроль за результативністю і ефективністю діяльності органів державної влади; – забезпечення відкритості інформації про діяльність органів державної влади, розширення доступу до неї та надання можливості безпосередньої участі людини і громадянина у процесах підготовки та експертизи проєктів політико-адміністративних рішень;
Критерії	<ul style="list-style-type: none"> – пряий доступ до державних послуг для громадянина через мережу Інтернет; – скорочення адміністративних витрат (від витрат на канцелярські вироби до витрат на утримання штату державних службовців); – повна автоматизація (деперсоніфікація) надання адміністративних послуг; – можливість реального контролю за результативністю і ефективністю діяльності органів державної влади; – забезпечення реальної відкритості інформації про діяльність органів державної влади, розширення доступу до неї та надання можливості безпосередньої участі людини і громадянина у процесах підготовки та експертизи проєктів політико-адміністративних рішень.

¹Примітка. Сформовано на основі джерела [4].

Державні фінансові інспекції України в областях (державні органи фінансового контролю в областях) реалізують державну політику в сфері державного фінансового контролю на території адміністративно-територіальної одиниці, а також вносить пропозиції щодо її формування.

Нормативно-правовими актами, які регламентують діяльність органів Державної фінансової інспекції України, є: Указ Президента України від 23.04.2011 р. № 499/2011 «Про Положення про Державну фінансову інспекцію України» [5], Бюджетний кодекс України, Наказ Міністерства фінансів України від 03.10.2011 р. № 1236 «Про затвердження положень про територіальні органи Державної фінансової інспекції України та їх підрозділи», Стратегія розвитку державної контрольно-ревізійної служби на період до 2015 року [6] та ін.

Регулювання відносин у сфері доступу до публічної інформації в органи державної влади передбачає встановлення вимог щодо прозорості інформації, які закріплені у ст. 16 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» [7]. Цією статтею чинного закону забороняється: особам, уповноваженим на виконання функцій держави, відмовляти фізичним або юридичним особам в інформації, надання якої передбачено законом; надавати несвочасно, недостовірну чи не в повному обсязі інформацію, яка підлягає наданню відповідно до закону. У протилежному випадку, для розпорядника наступає юридична відповідальність за порушення вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Стаття 3 Закону України «Про доступ до публічної інформації» визначає, що гарантією забезпечення права на доступ до публічної інформації є «визначення спеціальних структурних підрозділів або посадових осіб, які організують у встановленому порядку доступ до публічної інформації, якою він володіє». Тому першим кроком є прийняття керівником розпорядження про створення структурного підрозділу або призначення відповідальної особи за роботу із публічною інформацією, якою володіє орган влади [1].

Завдання підрозділів державних органів фінансового контролю в областях із забезпечення доступу до публічної інформації охоплюють:

- організації роботи та оприлюднення публічної інформації, якою володіє орган;
- надання своєчасної та повної інформації на запити, які будуть надходити [8, С. 34].

Практика організаційного забезпечення надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в державних органах фінансового контролю в областях свідчить про існування певних проблемних моментів. Так, на законодавчому рівні є прогалини, які намагаються виправити спеціалісти секторів взаємодії зі ЗМІ та зв'язків з громадськістю через внесення пропозицій щодо вдосконалення Закону України «Про доступ до публічної інформації». Це пояснюється тим, що чинний закон ще новий і немає чіткого регламентованого порядку дій під час надання доступу до публічної інформації. Тому персонал працює досить часто піддаючись власній інтуїції та досвіду, через що виникають певні суперечності.

Проблемою є низький рівень поінформованості громадян щодо їхніх прав на доступ до публічної інформації. Найбільшу кількість запитів на інформацію надсилають саме громадяни (тобто, фізичні особи), проте більшість із них – чиновники. Як правило, пересічні громадяни не цікавляться змінами та нововведеннями в українському законодавстві. Саме через недостатній рівень інформування громадян щодо прийняття Закону України «Про доступ до публічної інформації» на національних телеканалах, вони погано обізнані зі своїми правами. Працівники секторів взаємодії зі ЗМІ та зв'язків з громадськістю державних органів фінансового контролю ознайомлюють із правами та обов'язками у сфері доступу до інформації тільки тих, хто до них звертається. На сьогодні практично відсутні роздаткові матеріали для громадян, де б були зазначені основні нормативно-правові акти, що регулюють їх права та обов'язки щодо доступу до публічної інформації, а також місця та форми подання інформаційних запитів.

Регламентуючою і процедурною основою надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в державних органах фінансового контролю є порядок оприлюднення у мережі Інтернет публічної інформації, що знаходиться у володінні цих органів.

Оприлюднення у мережі Інтернет публічної інформації державними органами фінансового контролю здійснюється шляхом розміщення і постійного оновлення цими органами публічної інформації відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» на їх власних офіційних веб-сайтах.

На сьогодні існують недоліки, пов'язані з розміщенням публічної інформації, обов'язковість оприлюднення якої передбачена законодавством, а також іншої інформації на підставі рішень цих органів. Так, державними органами фінансового контролю, як правило, не розміщено таку інформацію:

- про адресу електронної пошти територіальних підрозділів державних органів фінансового контролю в областях та графік їх роботи;
- щодо вартості відшкодування за копіювання та друк під час задоволення запиту на інформацію на веб-сайті;
- про час та місце проведення публічного представлення звіту про бюджет за бюджетними програмами та показниками, бюджетні призначення щодо яких визначені їм законом про Державний бюджет України, відповідно до вимог Бюджетного кодексу на веб-сайтах державних органів фінансового контролю в областях;

– про вартість і порядок відшкодування фактичних витрат на копіювання та друк за запитами на інформацію, що передбачають виготовлення документів обсягом понад 10 сторінок;

– звітного характеру (про: відстеження результативності прийнятих органами влади регуляторних актів; розгляд запитів на інформацію; виконання бюджету (постатейно) на сайті державних органів фінансового контролю в областях).

Практика реалізації Закону України «Про доступ до публічної інформації» у 2011-2013 роках засвідчила про спроможність Державної фінансової інспекції України та державних органів фінансового контролю в областях надавати своєчасно відповіді на запити громадян та засобів масової інформації. Закон не лише сприяв спрощенню доступу громадян до інформації, розпорядниками якої є Державна фінансова інспекція України та державні органи фінансового контролю в областях, а й змусив ці державні органи працювати відкрито і прозоро.

Аналіз питань, порушених громадянами у зверненнях, показав, що найбільш поширеними з них були звернення, що стосувались питань оплати праці та соціального захисту громадян. Також на адресу державних органів фінансового контролю в областях надходять анонімні звернення, які направляються до органів Міністерства внутрішніх справ України для врахування в оперативній роботі. На «телефон довіри» також надходять повідомлення. Інформація, вказана у повідомленнях громадян, перевіряється при проведенні контрольних заходів.

Незважаючи на те, що державними органами фінансового контролю в областях на сьогодні ще не створено системи обліку публічної інформації, робота з публічними запитами в цих органах проводиться з таких причин:

– ця робота допомагає підвищити рівень якості самої діяльності державних органів фінансового контролю в областях, визначити шляхи їх оптимальної діяльності щодо надання високоякісних послуг;

– вона посилює відповідальність державних органів фінансового контролю в областях за здійснення власної діяльності;

– вона підвищує прозорість діяльності державних органів фінансового контролю в областях, тому що документи щодо оцінки результативності їх діяльності завжди доступні широкому колу громадськості.

Удосконалення організації надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в державних органах фінансового контролю в областях повинно здійснюватись через призму якості.

До функцій керівництва державних органів фінансового контролю в областях в рамках вдосконалення організації надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в цих органах на засадах управління якістю мають бути включені такі функції:

– планування робіт зі створення, впровадження та удосконалення системи управління якістю державним органом фінансового контролю;

– контроль виконання планових заходів;

– прийняття управлінських рішень при виявленні неузгодженості різних організаційних процесів щодо забезпечення якості;

– звітування керівництва про функціонування системи управління якістю в державному органі фінансового контролю;

– оцінювання роботи щодо виконання вимог системи управління якістю в роботі державного органу фінансового контролю, в тому числі, щодо забезпечення якості публічної інформації та роботи з публічними запитами.

Аналіз роботи державних органів фінансового контролю в областях за підсумками року з метою вдосконалення організації надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в цих органах в частині забезпечення їх якості повинен включати такі етапи:

– підготовка інформації для аналізу її структурними підрозділами;

– індивідуальне вивчення підготовленої інформації учасниками аналізу;

– обговорення інформації (можливо, у декілька етапів);

– збір та узагальнення пропозицій щодо результатів аналізу;

– формування управлінських рішень за підсумками аналізу.

Результативна робота щодо надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в державних органах фінансового контролю в областях вимагає запровадження прогресивних технологій, зокрема, інформаційно-комунікативних. Використання цих технологій повинно бути спрямоване на удосконалення зовнішнього комунікативного процесу цих органів з громадськістю. Це дозволить забезпечити взаємний обмін інформацією між державними органами фінансового контролю в областях і громадськістю, активізувати громадську активність у питаннях здійснення фінансового контролю та контролю за діяльністю цих органів, збільшити кількість звернень фізичних і юридичних осіб як публічних запитувачів.

Результати зіставлення етапів реалізації політики фінансового контролю, а також надання публічної інформації та роботи з публічними запитами з можливими інструментами комунікації державних органів фінансового контролю в областях з громадськістю можна представити наступним чином (табл. 2).

Таблиця 2

Результати зіставлення етапів реалізації політики фінансового контролю, а також надання публічної інформації та роботи з публічними запитами з можливими інструментами комунікації державних органів фінансового контролю в областях з громадськістю

Етапи політики	Інструменти комунікації
Ідентифікація проблем	Інформування державних органів фінансового контролю в областях про порушення норм і правил у сфері фінансового контролю; періодичне вивчення громадської думки; аналіз змісту повідомлень у засобах масової інформації та публікацій у пресі з проблемних питань; робота з неурядовими організаціями, науково-дослідними установами; проведення зустрічей з пресою, обговорення з ними питань фінансового контролю.
Формування політики фінансового контролю, а також політики роботи із зверненнями громадян та публічними запитами	Розроблення та реалізація програм участі громадських формувань у здійсненні політики фінансового контролю; консультування фізичних та юридичних осіб, які є учасниками фінансових відносин; проведення інформаційних кампаній; підготовка спеціальних інформаційно-інструктивних матеріалів; здійснення рекламної діяльності; активізація та заохочення громадськості до діяльності в сфері контролю за фінансовою політикою; формування мережі фондів підтримки громадських організацій.
Контроль реалізації політики	Вивчення та аналіз результатів громадської думки; оприлюднення інформації про зміни в політиці фінансового контролю і напрямках її реалізації, а також у роботі з публічними запитами та зверненнями громадян та ін.

Важливим питанням удосконалення нормативного забезпечення надання публічної інформації та роботи з публічними запитами державних органів фінансового контролю в областях є формування нормативно правових основ функціонування системи контрольних механізмів у галузі забезпечення доступу громадян до інформації. Це дозволить переформатувати діяльність цих органів відповідно до міжнародних стандартів.

Базовим контрольним механізмом, що широко використовується у світовій практиці реалізації права громадян на отримання інформації, мають стати щорічні звіти державних

органів фінансового контролю в областях про стан виконання законодавства з доступу до офіційної інформації та роботи з публічними запитами. Вони забезпечать цілісне бачення реалізації права громадян на отримання такої інформації.

Громадський контроль у структурі механізму щорічного звітування державних органів фінансового контролю в областях також має бути присутній обов'язково. Для цього його треба інституціоналізувати у вигляді практики інтеграції результатів моніторингових та аналітичних досліджень неурядових громадських організацій і центрів, сформованих ними пропозицій та рекомендацій до щорічного парламентського звіту про стан виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Формування досконалого законодавства не дозволить забезпечити відкритості, поки не відбудеться певних змін у свідомості суспільства. Тому функціонування і удосконалення механізму надання публічної інформації та роботи з публічними запитами в державних органах фінансового контролю вимагає спільної роботи у цьому напрямі як самих державних органів і їх керівництва, так і суспільства.

Відкритість органів державної влади, у тому числі, державних органів фінансового контролю, визначається трьома основними чинниками: якістю чинного нормативно-правового забезпечення; існуванням дієвих і чітких механізмів і процедур реалізації прав доступу громадян до інформації про діяльність органів державної влади; досягненням у суспільстві та органах державної влади відповідного рівня політичної культури. Найскладнішою та найсуперечливішою сьогодні залишається ситуація з розумінням необхідності відкритості органів державної влади у свідомості як працівників цих самих органів, так і суспільства в цілому. Це вимагає подальших наукових досліджень у даному напрямку.

Список використаних джерел:

1. Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс]: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-17>.
2. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 «Настанова по соціальній відповідальності» [Електронний ресурс] : Стандарт, міжнародний документ від 28.10.2010 р. – Режим доступу: http://www.ksovok.com/doc/iso_fdis_26000_rus.pdf.
3. Транспарентність влади в контексті європейської інтеграції України: конспект лекцій до короткотермінового семінару в системі підвищення кваліфікації кадрів [текст] / укладачі: Е.А. Афонін, О.В. Суший. – К.: НАДУ, 2010. – 48 с.
4. Полив'яна С., Потапова І., Різак М. Якість надання державних послуг, відкритість та прозорість влади для громадянина, бізнесу та суспільства в цілому: аналітична записка [Електронний ресурс] / С. Полив'яна, І. Потапова, М. Різак. – Режим доступу: http://ipas.org.ua/old/doc/n25_presentations/PPA_VR_0910_Rizak_Polyvyana_Potapova.pdf
5. Положення про Державну фінансову інспекцію України [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 23.04.2011 № 499/2011. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/499/2011>.
6. Стратегія розвитку державної контрольно-ревізійної служби на період до 2015 року [Електронний ресурс]: Наказ Голова КРУ від 06.03.2009 р. № 46. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/-kru/uk/publish/article/53242>.
7. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 7.04.2011 р. № 3206-VI (станом на 13.03.2012 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 40. – С. 404.
8. Доступ до публічної інформації. Навчально-методичні матеріали для тематичного короткотермінового семінару. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. – 88 с.
9. Свобода інформації, прозорість, електронне врядування: погляд громадянського суспільства (аналітичні доповіді, збірка перекладів документів) / За ред. к.ю.н. А.В. Пазюка. – Київ: МГО "Прайвесі Юкрейн, 2004. – 206 с.